

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Проценко Оксана Анатоліївна

Кафедра: української літератури, 2 корпус, ауд. 232

E-mail: oksana_protzenko@ukr.net

Телефон: (061) 228-75-60

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітні програми,	035 Філологія 035.01 Українська мова та література						
рівень вищої освіти:	014 Середня освіта (Українська мова і література)						
Статус дисципліни:	Бакалавр						
Статус дисципліни:	Нормативна						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	3	Тижні	16
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття – 30 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 46			
Вид контролю:	Іспит						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2402						
Консультації: особисті – середа, четвер, з 14:00 до 15:00, 4 корпус, ауд. 233; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю							

ОПИС КУРСУ

Мета курсу – ознайомити студентів із надбаннями української літератури І половини ХХ століття. Сформувані цілісне уявлення про літературу початку ХХ століття як специфічний період у розвитку української літератури у її реальних суперечностях, найвидатніших художніх здобутках, у боротьбі проти підпорядкування ідеологічним догмам; ознайомити студентів із найпомітнішими письменницькими іменами та художніми творами; зацентувати увагу на витворенні повноти історико-літературних уявлень про український літературний процес початку ХХ століття; сформувати навички аналізу літературних творів та суджень про їх наукову, історичну, художню та естетичну цінність.

Глибоке, аналітичне читання художніх творів, розглянутих у розмаїтих історичних, політичних та соціокультурних контекстах, сприятиме розвитку таких затребуваних роботодавцями «м'яких» навичок, як розуміння змістів складних повідомлень та критичне мислення.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі гуманітарних наук навичок ефективної усної й письмової комунікації.

Виконання групових практичних завдань та підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних завдань розвине як загальні, так і професійні цифрові компетенції слухачів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- використовувати в професійній діяльності системні знання про новітню українську літературу, напрями і течії, жанрово-стильову специфіку, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку українського літературного процесу;

- виконувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі літературознавства в процесі професійної діяльності або навчання;

- здійснювати літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів;

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здійснювати наукові літературознавчі дослідження та презентувати їх результати на студентських науково-практичних конференціях.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Опорні конспекти лекцій, методичне забезпечення планів практичних занять та завдання для самостійної роботи розміщено на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2402>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Робота на практичному занятті оцінюється максимально у 5 балів.

Виконання тестових завдань оцінюється максимально 1 балом (за кожен тест).

Виконання завдань для самостійної роботи оцінюється максимально 3 балами (за кожен самостійну роботу).

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на екзамені (тах 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох теоретичних питань (тах 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2402>

Письмова відповідь на екзамені (тах 20 балів) передбачає відповідь на питання практичного характеру.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Групова робота на практичному занятті	Практичне заняття № 1	5
	Виконання тестових завдань	Тести 1	1
	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота № 1	3
Змістовий модуль 2	Групова робота на практичному занятті	Практичні заняття №№ 2, 3, 4, 5	20
	Виконання тестових завдань	Тести 2, 3	2
	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота №№ 2, 3	6
Змістовий модуль 3	Групова робота на практичному занятті	Практичне заняття № 6	5
	Виконання тестових завдань	Тести 4, 5	2
	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота №№ 4, 5	6
Змістовий модуль 4	Групова робота на практичному занятті	Практичне заняття № 7	5
	Виконання тестових завдань	Тести 6, 7	2

	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота № 6	3
			60
Підсумковий контроль (max 40%)			
Екзамен			40
Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	Незараховано
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1</i>			
Тиждень 1 Лекція 1	Відродження української літератури 20-х років ХХ століття		
Тиждень 1 Практичне заняття № 1	Футуристичні пошуки М. Семенка	1. Робота в групах: ламання класичної форми, особливості версифікації та строфіки, новаторські риси. 2. Виконання завдань для самостійної роботи № 1	5 3
Тиждень 2 Лекція 2	Відродження української літератури 20-х років ХХ століття	1. Відповідь на тестові завдання	1
<i>Змістовий модуль 2</i>			
Тиждень 3 Лекція 3	Творчість П. Тичини – синтез новітніх європейських поетичних шкіл із традиціями національного художнього мислення		
Тиждень 3 Практичне заняття № 2	Творчість П. Тичини – синтез новітніх європейських поетичних шкіл із традиціями національного художнього мислення	1. Робота у групах: «кларнетизм» П. Тичини, жанрово-стильова специфіка творів, новаторські риси.	5

Тиждень 4 Лекція 4	Творчість П. Тичини – синтез новітніх європейських поетичних шкіл із традиціями національного художнього мислення		
Тиждень 5 Лекція 5	М. Хвильовий – основоположник української прози ХХ століття		
Тиждень 5 Практичне заняття № 3	М. Хвильовий – майстер малої епічної форми	1. Робота у групах: принцип фаталізму та образ «зайвої людини», підтекст та смислове навантаження назв творів М. Хвильового, особливості індивідуального стилю. 2. Виконання завдань для самостійної роботи № 2	5 3
Тиждень 6 Лекція 6	Оригінальність творчості Є. Плужника, Б.-І. Антонича		
Тиждень 7 Лекція 7	М. Куліш – творець модерної драми українського революційного відродження		
Тиждень 7 Практичне заняття № 4	Великі жанрові форми у доробку М. Хвильового	1. Робота у групах: лірико-імпресіоністична стилістика творів, актуальність порушених проблем, концепція національного відродження в романі «Вальдшнепи». 2. Відповідь на тестові завдання.	5 1
Тиждень 8 Лекція 8	М. Куліш – творець модерної драми українського революційного відродження	1. Відповідь на тестові завдання. 2. Виконання завдань для самостійної роботи № 3	1 3
Тиждень 9 Лекція 9	Інтелектуальність прози В. Підмогильного		
Тиждень 9 Практичне заняття № 5	Інтелектуальність прози В. Підмогильного	1. Робота у групах: проблематика малої прози В. Підмогильного, психологічний реалізм, жанрово-стильова специфіка роману «Місто».	5
Змістовий модуль 3			
Тиждень 10 Лекція 10	М. Зеров – теоретик «груна п'ятірного»	1. Відповідь на тестові завдання.	1

Тиждень 11 Лекція 11	Неокласики – творці «елітарної» літератури	1. Виконання завдань для самостійної роботи № 4.	3
Тиждень 11 Практичне заняття № 6	О. Турянський – майстер українського літературного модернізму	1. Робота у групах: експресіонізм антивоєнної психологічної повісті-поєми про часи Першої світової війни «Поза межами болю». Особливості композиції твору. Проблематика твору.	5
Тиждень 12 Лекція 12	Ю. Клен – літописець драматичних подій ХХ століття	1. Відповіді на тестові завдання. 2. Виконання завдань для самостійної роботи № 5.	1 3
Змістовий модуль 4			
Тиждень 13 Лекція 13	Ю. Яновський – експериментатор у прозі		
Тиждень 13 Практичне заняття № 7	Ю. Яновський – експериментатор у прозі	1. Робота у групах: романтичний стиль мислення в романі «Майстер корабля».	5
Тиждень 14 Лекція 14	Остапа Вишня – засновник жанру усмішки	1. Відповідь на тестові завдання. 2. Виконання завдань для самостійної роботи № 6.	1 3
Тиждень 15 Лекція 15	Еміграційна поезія початку ХХ століття.	1. Відповідь на тестові завдання.	1

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Агеева В. «Україна чи Малоросія?» – дискусія, через яку застрелився Хвильовий <http://www.bbc.com/ukrainian/blogs-38733485>.

Бібліотека української літератури. URL : www.ukrlib.com.ua.

Винні у любові до України Лесь Курбас і Микола Куліш https://www.youtube.com/watch?v=ZKu-0_ZT9ak

Електронна бібліотека української літератури університету м. Торонто. URL : www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html.

Коцарев О. 10 історій про неокласиків, після яких вам захочеться їх почитати <http://www.chytomo.com/issued/10-istorij-pro-neoklasikiv-pislya-yakix-vam-zaxochetsya-iix-pochitati>;

Літературна Україна. URL : <http://litukraina.kiev.ua/stepan-protsiuk-v-riu-v-liudskiy-rozum-liudskudushu>.

Мельників Р. Життя і смерть Миколи Хвильового. Від комуніста до комунара <http://www.istpravda.com.ua/research/2013/05/13/123968/>

Панченко В. Шокова терапія від Євгена Маланюка <http://litakcent.com/2008/02/25/volodymyr-panchenko-shokova-terapija-vid-jevhena-malanjuka/>

Скандальний Михаль Семенко та український футуризм. <http://kharkiv-nspu.org.ua/archives/3230>

Українська література. URL : www.ukrlit.vn.ua.

Українська проза. URL : <http://lib.ru/SU/UKRAINA/>

Харчук Р. Зміна обличчя: Павло Тичина <http://litakcent.com/2010/07/13/zmina-oblychchja-pavlo-tychyna/>

Чтиво : Електронна бібліотека. URL : <http://chtyvo.org.ua/genre/khudozhnia/books/page-2/>

Підручники, посібники:

Історія української літератури I половини XX століття: у 2-х кн. / за ред. В.Г. Дончика. Київ : Либідь, 1993. Кн. 1 (1910 -1930-ті роки). 784 с. розміщено на сторінці курсу в СЕЗН ЗНУ Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2402>

Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття / Упор. Віра Агеева. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

Історія української літератури : у 12 т. / за заг. ред. В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2016. Т. 9. 782 с.

Історія української літератури XX – поч. XXI ст. : навчальний посібник : у 3-х т. / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : Академвидав, 2013. Т. 1. 592 с.

Ковалів Ю. Історія української літератури XX – поч. XXI ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ Академія, 2015. Т. 4 : У сподіваннях і трагічних зламах. 576 с.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: підручник : у 10 т. Київ : ВЦ Академія, 2013. Т. 1 : У пошуках іманентного сенсу. 512 с.

Антології, хрестоматія:

Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття / Упор. Віра Агеева. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

Українське слово : Хрестоматія української літератури та літературної критики XX століття : у 4 кн. Київ, 1994–1995.

Критичні джерела:

Досвід кохання і критика чистого розуму: Валер'ян Підмогильний. Тексти та конфлікт інтерпретацій / Упор. Галета О. Київ : Факт, 2003. 432 с.

Ільницький О. Український футуризм 1914–1930. Львів : Літопис, 2003. 454 с.

Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну I половини XX століття : Україна і Польща. Київ : Основи, 2002. 328 с.

Підгайний С. Українська інтелігенція на Соловках : недостріляні. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 326 с.

Сеник Л. Роман опору : український роман 20-х років : проблема національної ідентичності. Львів : Академічний Експрес, 2002. 239 с.

Цалик С., Селігей П. Таємниці письменницьких шухляд: детективна історія української літератури. Київ: Наш час, 2011. 352 с.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на періоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, іспиту) використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система ЗНУ Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу oksana_protsenko@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методика проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: y_banakh@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>